

Borbjerg Sparekasse

Årsrapport

2016

Cvr. nr. 15 41 67 18

INDHOLDSFORTEGNELSE

	Side
Selskabsoplysninger	3
Ledelsespåtegning	4
Den uafhængige revisors revisionspåtegning	5
Ledelsesberetning	7
Resultat- og totalindkomstopgørelse	13
Balance	14
Egenkapitalopgørelse	15
Kapitalkrav, kernekapital, kapitalgrundlag og solvens	16
Noter hoved- og nøgletal	17
Noter til resultatopgørelsen	18
Noter til balancen	21
Noter til øvrige oplysninger	24
Noter anvendt regnskabspraksis	27
Noter væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder	34

SELSKABSOPLYSNINGER

Forretningsadresse Borbjerg Sparekasse
Bukdalvej 5
Borbjerg
7500 Holstebro

Cvr. nr. 15 41 67 18

Repræsentantskab

Valgt i 2016

Torben Amstrup, Hvam
Henrik Andersen, Handbjerg
Bjørn Ryttersgaard Jacobsen, Borbjerg
Martin Lindbjerg, Vinderup
Rikke Lykkeskov, Herrup
Johan Mikkelsen, Stendis
Morten Saaugaard, Skave

Valgt i 2014

Mette Vestergaard Elkjær, Borbjerg
Jørgen Frølund, Skave
Jørgen Dalgaard Hansen, Hodsager
Jan Obitsø Kristensen, Skave
Aksel Meldgaard, Ryde
Gottfred Møller, Skave
Villy Sørensen, Handbjerg

Valgt i 2015

Karen Kjelsmark Amstrup, Borbjerg
Steen Bjerrum, Borbjerg
Peder Jørgensen, Borbjerg
Susanne Brødbæk Linde, Borbjerg
Jens Tarbensen Nielsen, Borbjerg
Henriette Skovsgaard Simonsen, Viborg
Anne Bruun Skovbakke, Borbjerg

Valgt i 2013

Ivan Bjerrum, Vinderup
Jesper Hedegaard, Borbjerg
Preben Garde Jensen, Tvis
Henrik Kirkegaard, Borbjerg 1)
Jesper Lindberg, Mejrup
Jens Ejvind Toft, Mejrup
Kim Toft, Borbjerg

- 1) Valgt i 2015 og afløser Jesper B. Jacobsen ved lodtrækning blandt alle valgte i 2015.

Bestyrelse

Torben Amstrup, formand *
Aksel Meldgaard, næstformand
Jørgen Frølund

Peder Jørgensen
Henrik Kirkegaard **)
Anne Bruun Skovbakke

Ledelseserhverv

- *) Bestyrelsesmedlem i Hvam Smede og VVS A/S, direktør og bestyrelse
Bestyrelsesmedlem i Hvam Invest Holding ApS, direktør og bestyrelse
Bestyrelsesmedlem i Hvam Skov- og Ejendomsselskab ApS, direktør og bestyrelse
**) Bestyrelsesmedlem i KK Ejendomme ApS, direktør og bestyrelse

Direktion

Mogens Christensen, H.D.

Personale

Torben Grove Jokumsen
Lene Kjelsmark
Jimmy Mortensen
Leif Mortensen

Kennet Nielsen
Lisbeth Præstholt
Henriette Skovsgaard Simonsen

Revision

Beierholm
Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
Voergårdvej 2
9200 Aalborg

LEDELSESPÅTEGNING

Bestyrelse og direktion har dags dato behandlet og godkendt årsrapporten for 2016 for Borbjerg Sparekasse.

Årsregnskabet og ledelsesberetningen aflægges i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Årsregnskabet giver efter vores opfattelse et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016.

Ledelsesberetningen indeholder efter vores opfattelse en retvisende redegørelse for udviklingen i sparekassens aktiviteter og økonomiske forhold, samt en beskrivelse af de væsentligste risici og usikkerhedsfaktorer, som sparekassen kan påvirkes af.

Årsrapporten indstilles til repræsentantskabets godkendelse.

Borbjerg, den 21. februar 2017

Mogens Christensen
Direktør

Bestyrelsen

Torben Amstrup
Formand

Aksel Meldgaard
Næstformand

Anne Bruun Skovbakke

Henrik Kirkegaard

Peder Jørgensen

Jørgen Frølund

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Til repræsentantskabet i Borbjerg Sparekasse

Konklusion

Vi har revideret årsregnskabet for Borbjerg Sparekasse for regnskabsåret 1. januar - 31. december 2016, der omfatter resultatopgørelse, totalindkomstopgørelse, balance, egenkapitalopgørelse og noter, herunder anvendt regnskabspraksis. Årsregnskabet udarbejdes efter lov om finansiel virksomhed.

Det er vores opfattelse, at årsregnskabet giver et retvisende billede af sparekassens aktiver, passiver og finansielle stilling pr. 31. december 2016 samt af resultatet af sparekassens aktiviteter for regnskabsåret 1. januar 2016 - 31. december 2016 i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed.

Grundlag for konklusion

Vi har udført vores revision i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark. Vores ansvar ifølge disse standarder og krav er nærmere beskrevet i revisionspåtegningens afsnit "Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet". Vi er uafhængige af sparekassen i overensstemmelse med internationale etiske regler for revisorer (IESBA's etiske regler) og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, ligesom vi har opfyldt vores øvrige etiske forpligtelser i henhold til disse regler og krav. Det er vores opfattelse, at det opnåede revisionsbevis er tilstrækkeligt og egnet som grundlag for vores konklusion.

Ledelsens ansvar for årsregnskabet

Ledelsen har ansvaret for udarbejdelsen af et årsregnskab, der giver et retvisende billede i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed. Ledelsen har endvidere ansvaret for den interne kontrol, som ledelsen anser nødvendig for at udarbejde et årsregnskab uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl.

Ved udarbejdelsen af årsregnskabet er ledelsen ansvarlig for at vurdere sparekassens evne til at fortsætte driften, at oplyse om forhold vedrørende fortsat drift, hvor dette er relevant, samt at udarbejde årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift, medmindre ledelsen enten har til hensigt at likvidere sparekassen, indstille driften eller ikke har andet realistisk alternativ end at gøre dette.

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet

Vores mål er at opnå høj grad af sikkerhed for, om årsregnskabet som helhed er uden væsentlig fejlinformation, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, og at afgive en revisionspåtegning med en konklusion. Høj grad af sikkerhed er et højt niveau af sikkerhed, men er ikke en garanti for, at en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, altid vil afdække væsentlig fejlinformation, når sådan findes. Fejlinformationer kan opstå som følge af besvigelser eller fejl og kan betragtes som væsentlige, hvis det med rimelighed kan forventes, at de enkeltvis eller samlet har indflydelse på de økonomiske beslutninger, som regnskabsbrugerne træffer på grundlag af årsregnskabet.

Som led i en revision, der udføres i overensstemmelse med internationale standarder om revision og de yderligere krav, der er gældende i Danmark, foretager vi faglige vurderinger og opretholder professionel skepsis under revisionen. Herudover:

- Identificerer og vurderer vi risikoen for væsentlig fejlinformation i årsregnskabet, uanset om denne skyldes besvigelser eller fejl, udformer og udfører revisionshandlinger som reaktion på disse risici samt opnår revisionsbevis, der er tilstrækkeligt og egnet til at danne grundlag for vores konklusion. Risikoen for ikke at opdage væsentlig fejlinformation forårsaget af besvigelser er højere end ved væsentlig fejlinformation forårsaget af fejl, idet besvigelser kan omfatte sammensværgelser, dokumentfalsk, bevidste udeladelser, vildledning eller tilsidesættelse af intern kontrol.

DEN UAFHÆNGIGE REVISORS REVISIONSPÅTEGNING

Revisors ansvar for revisionen af årsregnskabet, fortsat

- Opnår vi forståelse af den interne kontrol med relevans for revisionen for at kunne udforme revisionshandlinger, der er passende efter omstændighederne, men ikke for at kunne udtrykke en konklusion om effektiviteten af sparekassens interne kontrol.
- Tager vi stilling til, om den regnskabspraksis, som er anvendt af ledelsen, er passende, samt om de regnskabsmæssige skøn og tilknyttede oplysninger, som ledelsen har udarbejdet, er rimelige.
- Konkluderer vi, om ledelsens udarbejdelse af årsregnskabet på grundlag af regnskabsprincippet om fortsat drift er passende, samt om der på grundlag af det opnåede revisionsbevis er væsentlig usikkerhed forbundet med begivenheder eller forhold, der kan skabe betydelig tvivl om sparekassens evne til at fortsætte driften. Hvis vi konkluderer, at der er en væsentlig usikkerhed, skal vi i vores revisionspåtegning gøre opmærksom på oplysninger herom i årsregnskabet eller, hvis sådanne oplysninger ikke er tilstrækkelige, modificere vores konklusion. Vores konklusioner er baseret på det revisionsbevis, der er opnået frem til datoen for vores revisionspåtegning. Fremtidige begivenheder eller forhold kan dog medføre, at sparekassen ikke længere kan fortsætte driften.
- Tager vi stilling til den samlede præsentation, struktur og indhold af årsregnskabet, herunder noteoplysningerne, samt om årsregnskabet afspejler de underliggende transaktioner og begivenheder på en sådan måde, at der gives et retvisende billede heraf.

Vi kommunikerer med den øverste ledelse om blandt andet det planlagte omfang og den tidsmæssige placering af revisionen samt betydelige revisionsmæssige observationer, herunder eventuelle betydelige mangler i intern kontrol, som vi identificerer under revisionen.

Udtalelse om ledelsesberetningen

Ledelsen er ansvarlig for ledelsesberetningen.

Vores konklusion om årsregnskabet omfatter ikke ledelsesberetningen, og vi udtrykker ingen form for konklusion med sikkerhed om ledelsesberetningen.

I tilknytning til vores revision af årsregnskabet er det vores ansvar at læse ledelsesberetningen og i den forbindelse overveje, om ledelsesberetningen er væsentligt inkonsistent med årsregnskabet eller vores viden opnået ved revisionen eller på anden måde synes at indeholde væsentlig fejlinformation.

Vores ansvar er derudover at overveje, om ledelsesberetningen indeholder krævede oplysninger i henhold til lov om finansiel virksomhed.

Baseret på det udførte arbejde er det vores opfattelse, at ledelsesberetningen er i overensstemmelse med årsregnskabet og er udarbejdet i overensstemmelse med kravene i lov om finansiel virksomhed. Vi har ikke fundet væsentlig fejlinformation i ledelsesberetningen.

Aalborg, den 21. februar 2017

Beierholm

Statsautoriseret Revisionspartnerselskab
CVR-nr. 32 89 54 68

Henrik Bjørn
Statsautoriseret revisor

LEDELSESBERETNING

Hovedaktivitet

Sparekassens hovedaktivitet er – ud fra en simpel forretningsmodel - at udbyde finansielle produkter til private kunder samt mindre og mellemstore erhvervsvirksomheder, primært i sparekassens lokalområde.

Udvikling i aktiviteter og økonomiske forhold

Resultatopgørelse

Danmarks sikreste pengeinstitut leverer det bedste resultat i 10 år. Fremgang på indtjeningen, vækst i udlån og egenkapital samt stadig med moderate tab og rekordhøj solvens-overdækning. Det er hovedbudskaberne i årsrapporten for 2016. Vi kan derfor glæde os over – endnu engang – at den positive og stabile udvikling er fortsat for Borbjerg Sparekasse i 2016.

Resultatet betragtes som værende absolut tilfredsstillende.

Resultatet før skat udgør 7.970 tkr. mod 7.631 tkr. året før.

Kigger vi på nettorenteindtægter, så er disse steget med 668 tkr. fra 11.577 tkr. til 12.245 tkr., svarende til en stigning på 5,8 %. Årsagen hertil er hovedsageligt stigende renteindtægter fra udlån og kreditter og i mindre grad faldende renteudgifter til indlån, ligesom renteafkastet af overskudslikviditet også har være faldende.

Sparekassen tilpassede visse indlånsrentesatser i slutningen af 1. halvår 2016, hvilket forklarer faldet i renteudgifter. Der er stadig ingen kunder der får negative renter og det er vores opfattelse, at vore indlånsrenter endda ligger i den høje ende af skalaen om end at renteniveauet generelt er lavt.

Stigningen i renteindtægter fra udlån forklares med stigende udlån.

Udbytte af aktier er steget fra 48 tkr. og udgør 451 tkr. Stigningen skyldes, at vi har modtaget ekstraordinært udbytte fra Sparinvest Holding på 388 tkr.

Gebyrer og provisionsindtægter er faldet marginalt. Posten udgør 5.984 tkr. mod 6.059 tkr. året før. Det beskedne fald skyldes at niveauet var ekstraordinært højt i 2015 som følge af mange låneomlægninger i Totalkredit og DLR Kredit. Renser vi for de ekstraordinære indtægter i 2015, er det generelle niveau steget.

Når man glæder sig over det pæne beløb sparekassen tjener i gebyrer og provisionsindtægter, er det vigtigt at huske, at en meget stor del kommer fra vore samarbejdsrelationer, som er Totalkredit, DLR Kredit, Sparinvest, Privatsikring m.fl. og således ikke er gebyrer, vi opkræver direkte hos vore kunder. Det er penge vi tjener, fordi vore kunder er loyale overfor sparekassen og de produkter, vi udbyder i kraft af vore samarbejdspartnere.

Kursreguleringer er positive med 1.420 tkr. mod 1.850 tkr. året før. Kursreguleringerne fordeler sig med en gevinst på 275 tkr. på obligationer, gevinst på 1.095 tkr. på aktier og gevinst på 50 tkr. på valutabeholdningen. Specielt omkring aktier er det værd at bemærke, at der har været en nedskrivning på værdien af Sparinvest Holding på 838 tkr., som har reduceret gevinsten på aktier. Dette skal i øvrigt ses i sammenhæng med det tidligere nævnte udbytte.

Omkostninger

Udgifter til personale og administration er steget med 963 tkr. fra 10.004 tkr. til 10.967 tkr., hvilket svarer til en stigning på 9,6 %. Stigningen er sket dels på lønninger og i høj grad på øvrige administrationsudgifter. I 2016 har vi i gennemsnitligt været 8,7 medarbejdere mod 8,9 året før. Niveauet for lønninger følger overenskomsten, mens de øvrige udgifter hele tiden påvirkes af stigende udgifter til administration og EDB.

LEDELSESBERETNING

Omkostninger, fortsat

Når man forholder sig til vore omkostninger, er det værd at bemærke, at vi hvert år bruger pæne summer på sponsorater til lokale foreninger og arrangementer. Det er sponsorater, som vi fornemmer der sættes stor pris på, og som vi er overbeviste om, er med til at fastholde og endda udvikle aktivitetsniveauet i vort området.

I de senere år har der været meget fokus på modernisering af edb-programmer og udvikling af nye og bedre programmer, som forbedrer vore rådgivningsmuligheder og som højner kundeoplevelsen. Det er områder som homebank, mobilbank, mobilbetaling og mulighed for digital underskrift, men også betaling til kommende nye programmer. Det er efter vor opfattelse helt nødvendige tiltag, hvis man vil være et tidsvarende pengeinstitut. Disse tiltag er selvsagt ressourcekrævende såvel tidsmæssigt som økonomisk og påvirker derved vore omkostninger negativt.

Afskrivninger på bygning og driftsinventar udgør nu 165 tkr. mod 251 tkr. året før. I 2015 afskrev vi ekstraordinært på vore bygninger.

Posten andre driftsudgifter udgør 7 tkr. mod 437 tkr. året før. I 2015 dækker posten i det væsentligste udgifter til Indskydgarantifonden. Disse er nu afløst af et bidrag til Afviklingsfonden som er væsentlig lavere og forklarer ændringen. Borbjerg Sparekasse har – som lille institut - forholdsvis mange indlån, som er dækket af indskydgarantiordningen. Det har betydet, at vi som følge deraf også har betalt forholdsvis meget i bidrag hertil.

Udgifter til nedskrivninger på udlån og tilgodehavender udgør 1.025 tkr. mod 1.217 tkr. året før. Altså et fald på 192 tkr. svarende til 15,8 %. Det er selvsagt glædeligt, at beløbet falder og skyldes at vore kunder har det økonomisk godt. Beløbet danner grundlag for nøgletallet ”årets nedskrivningsprocent” og nøgletallet udgør 0,4 %, hvilket er meget lavt i forhold til branchen som helhed. Beløbet anses derfor som værende absolut tilfredsstillende og på ingen måder alarmerende. Det er også vigtigt at pointere, at beløbet er nedskrevet, men ikke nødvendigvis tabt.

Årets resultat før skat lander herefter på 7.970 tkr.

Af årets overskud skal sparekassen betale skat. Den beregnede skat udgør 1.673 tkr.

Herefter ender resultatet på ikke mindre end 6.297 tkr. efter skat mod sidste års 6.155 tkr.

Bestyrelsen foreslår en rente af garantkapital på 352 tkr. svarende til en uændret forrentning på 3 % af garantkapitalen. Renteprocenten må ikke direkte sammenlignes med udbytte for aktier, idet sparekassens rente af garantkapital skal ses i forhold til den nominelle værdi på garantbeviser, som altid svarer til kurs 100, hvilket ikke er tilfældet på aktier.

Efter den foreslåede rente kan der overføres 5.945 tkr. til egenkapitalen.

Udvikling i balancen

Den samlede balance udgør 328 mio. kr. mod 300 mio. kr. året før. En stigning på 9,3 %.

Af væsentlige poster i balancen kan nævnes, at udlån udgør 176 mio. kr. mod 159 mio. kr. året før, svarende til en stigning på 11,1 %. Væksten betegner vi som særdeles tilfredsstillende og på det ønskede niveau og vurderer at det er mere end sektoren som helhed. Vort udlån er stadig fordelt på mange brancher og med stor spredning på mange kunder indenfor hver branche, hvorfor vi ikke føler nogen speciel risiko eller usikkerhed herved.

LEDELSESBERETNING

Udvikling i balancen, fortsat

En del af væksten i udlån skyldes byggelån, som efterfølgende afløses af kreditforeningslån i Totalkredit, DLR Kredit og lån i sparekassen.

At en del af udlånet har bestået af specielt mange byggelån, som ofte ydes til 1,75 % p.a., er også en medvirkende forklaring på, at renteindtægterne ikke er steget procentuelt så meget som udlånet.

Obligationer, aktier og tilgodehavende hos kreditinstitutter, som tilsammen udgør vores overskudslikviditet, udgør samlet 145 mio. kr. mod 134 mio. kr. året før. Dette vidner om, at sparekassen stadig har en meget stor likviditetsoverdækning i henhold til FIL §152. Nøgletallet herfor udgør 280,6 % mod 285,4 % sidste år.

Indlån er steget fra 227 mio. kr. til 248 mio. kr., med 21 mio. kr. svarende til 9,4 %. Indlånsoverskuddet - forskellen mellem udlån og indlån - udgør nu 72 mio. kr. mod 68 mio. kr. sidste år. Nøgletallet, udlån i forhold til indlån, udgør 77,0 %.

Kapitalforhold, solvens og likviditet

Årets resultat efter skat og rente til garantterne, 5.945 tkr., foreslår bestyrelsen henlagt til egenkapitalen. Egenkapitalen udgør herefter 74.036 tkr. Stigningen svarer til 8,8 %.

Af den samlede egenkapital udgør garantkapitalen 11.891 tkr. mod 11.638 tkr. året før. En stigning på 253 tkr., som vi også er meget tilfredse med. Det vidner om stadig opbakning til sparekassen. Det er i høj grad de nye kunder, som også bliver garantter. Antallet af garantter udgør 1.172. Garantkapitalen er således fordelt på mange garantter og med et gennemsnit på omkring 10.000 kr.

Enkelte sparekasser har stoppet for indløsning af garantbeviser. I Borbjerg Sparekasse har vi altid haft en såkaldt ventelistemodel, idet vi indløser garantbeviser i takt med, at andre kunder tegner nye. Ser vi tilbage på de senere år, har vi hele tiden kunnet holde ventelisten på et acceptabelt niveau og indenfor det, vi altid har stillet garantterne i udsigt. Ved årets slutning var der ingen garantter på venteliste.

Sparekassens solvensprocent er opgjort til 27,9. Lovens krav er stadig 8 %. Solvensprocenten ved årets start var 27,9 og der er således tale om en fastholdelse af solvensprocenten.

Sparekassen har opgjort sit individuelle solvensbehov til 10,7 %. Der er således en overdækning på ikke mindre end 17,2 %-point. Borbjerg Sparekasse ligger således stadig i den absolut øvre ende af skalaen for solide pengeinstitutter.

Sparekassen har ikke modtaget statslige indskud eller garantier herfra, og den pæne solvens og likviditetsoverdækning er således 100 % baseret på sparekassens egne tal og ikke på lånt egenkapital.

Garantkapitalens andel af den samlede egenkapital udgør alene 16 %. Sparekassen er således særdeles velkonsolideret også uden at medregne garantkapitalen. Opgør vi solvensen uden at medregne garantkapitalen, udgør den 22,2 % og er således stadig langt over lovens krav på 8 %. Det skal dog bemærkes, at selv om vi ikke er afhængige af garantkapitalen, så ønsker vi den stadig, idet den er med til at give os det fornødne råderum, således at vi kan håndtere kunder af en vis størrelse.

Likviditet

Sparekassen opgør og indberetter likviditet til Finanstilsynet efter den såkaldte Liquidity Coverage Ratio (LCR). Siden 1. oktober 2015 skal sparekassen opfylde reglerne herfor. Kravet indføres løbende indtil 2018, hvor det skal udgøre 100 %. Ultimo 2016 udgør kravet 70 % og det aktuelle tal for sparekassen pr. 31.12.2016 er 386,8 %. Likviditet opgjort efter FIL §152 udgør 280,6 %.

LEDELSESBERETNING

Personale

I sommeren 2016 blev vores elev, Mathias S. Hansen udlært og er efterfølgende fratrådt.

Samarbejdsrelationer

Når man er et lille pengeinstitut kan man naturligvis ikke klare alting selv. Dette løser vi ved samarbejde med forskellige parter. På den måde kan vi hele tiden tilbyde vore kunder de nyeste og mest aktuelle produkter og samtidig sikrer de, at Borbjerg Sparekasse kan tilbyde de samme produkter, som ellers kun er forbeholdt kunder i de største pengeinstitutter.

Sparekassen har derfor samarbejde med følgende:

- Totalkredit - som det foretrukne realkreditselskab på privatboligmarkedet
- DLR Kredit - som det foretrukne realkreditselskab på erhvervsjendomme
- Sparinvest - som den foretrukne investeringsforening og administrator af egenbeholdning på obligationer
- Bankinvest - som alternativ til Sparinvest på investeringsområdet
- AP-Pension og FSS - på personforsikringer
- Privatsikring - på skadesforsikringer
- Aros Forsikring - med henvisningsaftale omkring skadesforsikringer
- Codan - med henvisningsaftale omkring erhvervsforsikringer
- Sparekassen Kronjylland - som korrespondentbank og fondshandler
- Finans-Support - hvortil vi har outsourcet vores regnskabsudfærdigelse, EDB-bistand samt hjælp til udfærdigelse og vedligeholdelse af instrukser og forretningsgange

I slutningen af 2016 besluttede man i sektoren at nedlægge SWIPP og i stedet gå sammen om at tilbyde og udvikle MobilePay, som det fælles system til mobile betalinger for hele sektoren. Borbjerg Sparekasse har naturligvis besluttet at bakke op herom og tilbyder fremover MobilePay.

Forventet udvikling i 2017

Det er vores overbevisning, at opbakningen til sparekassen varer ved, og som følge deraf forventer vi stigende aktivitet og udlånsniveau, hvorfor vi også forventer, at vi kan fastholde den gode topline. Samtidig regner vi også med en beskedent stigning i vore omkostninger. En anden væsentlig udgiftspost i sektoren er udgifter til nedskrivninger på kunder som følge af tab på udlån og garantier. Det er naturligvis svært at anslå et beløb, men det er vores klare opfattelse, at det bliver et overkommeligt beløb og det kan på ingen måde true vores selvstændighed. Dette begrundes i høj grad med, at vi hele tiden har ført en fornuftig kreditpolitik og gjort vort håndværk ordentligt.

Overskuddet af den egentlige sparekassedrift (resultat før kursreguleringer, nedskrivninger og ekstraordinære omkostninger) forventes at ligge på niveau med 2016 eller lidt under på grund af bl.a. budgettering med højere omkostninger som følge af administrative byrder.

Idet vi har en klar målsætning om fortsat selvstændighed, budgetterer vi med en udlånsstigning på 8 % og en stigning i indlån på omkring 7 %. Stigningerne er budgetteret på baggrund af forventning om fortsat tilgang af nye kunder.

De senere år har været præget af en del fusioner blandt mindre og mellemstore pengeinstitutter. Lad os slå fast, og gentage, at det er Borbjerg Sparekasses strategi at forblive selvstændig til gavn for lokalområdet og vore kunder. Dette er kun muligt, hvis den store lokale opbakning fortsætter. Derfor bestræber vi os på hele tiden at tilbyde konkurrencedygtige produkter og priser samt yde en god service.

LEDELSESBERETNING

Usædvanlige forhold

Der har i 2016 ikke været usædvanlige forhold, der har påvirket indregningen og målingen af resultat og balanceposter m.v.

Betydningsfulde hændelser efter regnskabsårets afslutning

Der er fra balancedagen og frem til datoen for behandlingen og godkendelse af årsrapporten ikke indtrådt forhold, som forrykker vurderingen af årsrapporten.

Videnressourcer

Sparekassens fremtidige udvikling er afhængig af, at sparekassen også fremover kan tiltrække den nødvendige kvalificerede arbejdskraft til varetagelse af vor hovedaktivitet. Dette har endnu ikke voldt problemer.

Særlige risici

Borbjerg Sparekasses risici vedrører væsentligst kreditrisici og markedsrisici.

Sparekassens risikostyring sker i overensstemmelse med de politikker, rammer og instrukser, som er fastlagt af sparekassens bestyrelse.

Sparekassens kreditpolitik fastlægger overordnet rammerne for udlån og sikkerhedsstillelser, herunder risikostyring. Sparekassen følger løbende alle signifikante udlån på individuel basis, og øvrige udlån via opståede objektive indikationer for værdiforringelse, der kan give problemer med engagementet.

Sparekassens markedsrisiko består af risici vedrørende renter, valuta, aktier og likviditet.

Rammerne for markedsræssige risici, samt risici der opstår i forlængelse af ændringer i renter og kurser på værdipapirer, overvåges løbende, og der afrapporteres til bestyrelsen på hvert bestyrelsesmøde.

Som led i kapitaldækningsreglerne skal sparekassen opfylde en række oplysningskrav om sparekassens risici. Samtlige oplysninger i henhold til oplysningskravene, de såkaldt Søjle III krav, offentliggøres på sparekassens hjemmeside www.borbjergsparekasse.dk i en særskilt udarbejdet Risikoreport 2016.

Forsknings- og udviklingsaktiviteter

Borbjerg Sparekasse har ingen væsentlige forsknings- og udviklingsaktiviteter i gang.

Usikkerhed ved indregning og måling

Der anvendes i et vist omfang skøn ved opgørelsen af individuelle og gruppevise nedskrivninger på udlån og garantier samt ved værdiansættelsen af unoterede værdipapirer. Det er vores vurdering, at usikkerhederne ikke er væsentlige i forhold til årsregnskabets retvisende billede. For yderligere beskrivelse af væsentlige regnskabsmæssige skøn, forudsætninger og usikkerheder henvises til note 22.

Vederlag til ledelsen

For at tiltrække og fastholde sparekassens ledelsesmæssige kompetencer er direktionens og ledende medarbejders aflønning fastlagt under hensyntagen til arbejdsopgaver, værdiskabelse og vilkår i sammenlignelige virksomheder.

Ledelsens aflønning er nærmere beskrevet i årsregnskabets note 6. Sparekassens ledelse har udarbejdet en lønpolitik og -praksis for aflønning af ledelsen og andre ansatte med indflydelse på sparekassens risikoprofil.

Der kan suppleres med, at der ikke findes provisionsaflønning eller incitamentsprogrammer i sparekassen.

LEDELSESBERETNING

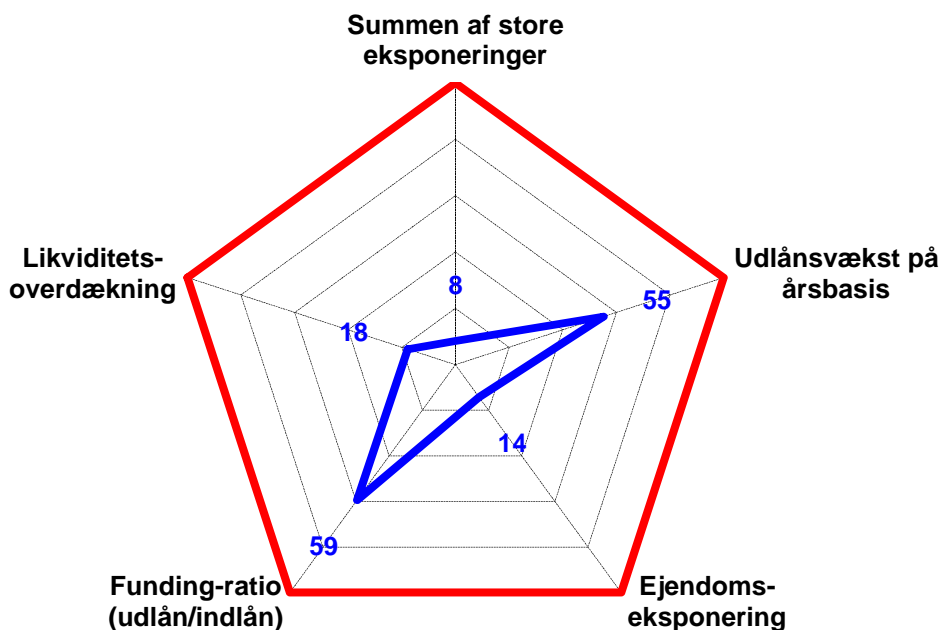
Tilsynsdiamanten

Finanstilsynet har lanceret den såkaldte tilsynsdiamant, der angiver fem pejle-mærker for pengeinstitutvirksomhed med forhøjet risiko. Sparekassen overholder alle fem pejlemærker:

Grænseværdier	Finanstilsynet	Borbjerg Sparekasse
Summen af store eksponeringer	Maks. 125 % af kapitalgrundlag	11 %
Udlånsvækst	Maks. 20 % om året	11 %
Ejendomseksponering	Maks. 25 % af de samlede udlån	4 %
Stabil funding (udlån i forhold til arb. kapital)	Maks. 100 %	59 %
Likviditetsoverdækning jf. FIL §152	Min. 50 %	281 %

Værdierne i figuren nedenfor, angiver placering i forhold til tilsynsdiamantens grænser udtrykt i procent.

Grafisk fremstilling af pengeinstituttets placering i Tilsynsdiamanten:

RESULTAT- OG TOTALINDKOMSTOPGØRELSE

	Note	2016 tkr.	2015 tkr.
Renteindtægter	2	13.374	12.962
Renteudgifter	3	1.129	1.385
NETTO RENTEINDTÆGTER		12.245	11.577
Udbytte af aktier m.v.		451	48
Gebyrer og provisionsindtægter	4	5.984	6.059
Afgivne gebyrer og provisionsudgifter		23	32
NETTO RENTE- OG GEBYRINDTÆGTER		18.657	17.652
Kursregulering	5	1.420	1.850
Andre driftsindtægter		57	38
Udgifter til personale og administration	6	10.967	10.004
Af- og nedskrivninger på immaterielle og materielle aktiver		165	251
Andre driftsudgifter		7	437
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	7	1.025	1.217
RESULTAT FØR SKAT		7.970	7.631
Skat	8	1.673	1.476
ÅRETS RESULTAT		6.297	6.155
TOTALINDKOMSTOPGØRELSE			
Årets resultat		6.297	6.155
ÅRETS TOTALINDKOMST		6.297	6.155
FORSLAG TIL RESULTATDISPONERING			
Renter af garantkapital		352	341
Overført til egenkapital		5.945	5.814
		6.297	6.155

BALANCE

	Note	2016 tkr.	2015 tkr.
AKTIVER			
Kassebeholdning og anfordringstilgodehavender hos centralbanker		2.184	2.193
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker	9	35.011	20.510
Udlån og andre tilgodehavender til amortiseret kostpris	10	176.016	158.502
Obligationer til dagsværdi	11	82.604	87.070
Aktier m.v.	11	27.382	26.898
Grunde og bygninger i alt	12	2.038	2.128
Investeringsjendomme		391	391
Domicilejendomme		1.647	1.737
Øvrige materielle aktiver	13	427	34
Aktuelle skatteaktiver		469	560
Udskudte skatteaktiver	14	113	138
Andre aktiver		1.441	1.729
Periodeafgrænsningsposter		411	406
AKTIVER		328.096	300.168
 PASSIVER			
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	15	0	0
Indlån og anden gæld	16	247.837	226.579
Udstedte obligationer til amortiseret kostpris		0	0
Aktuelle skatteforpligtelser		0	0
Andre passiver		5.155	4.682
Periodeafgrænsningsposter		69	80
GÆLD		253.061	231.341
Hensættelser til tab på garantier		647	647
Andre hensatte forpligtelser		0	0
HENSATTE FORPLIGTELSE I ALT		647	647
Garantkapital		11.891	11.638
Overført overskud		62.145	56.201
Renter af garantkapital		352	341
EGENKAPITAL		74.388	68.180
PASSIVER		328.096	300.168

EGENKAPITALSOPGØRELSE

	Garant- kapital	Overført resultat	Foreslået renter garant- kapital	I alt
	tkr.	tkr.	tkr.	tkr.
Egenkapital primo 2015	11.174	50.387	330	61.891
Til-/ afgang garantkapital	464	0	0	464
Årets resultat	0	5.814	341	6.155
Udbetalte renter af garantkapital	0	0	-330	-330
Egenkapital ultimo 2015	11.638	56.201	341	68.180
Til-/ afgang garantkapital	253	0	0	253
Årets resultat	0	5.945	352	6.297
Udbetalt renter af garantkapital	0	-1	-341	-342
Egenkapital ultimo 2016	11.891	62.145	352	74.388

KAPITALKRAV, KERNEKAPITAL, KAPITALGRUNDLAG OG SOLVENS

	2016	2015
	tkr.	tkr.
Kapitalkrav iht. lov om finansiel virksomhed §124, stk. 2	18.600	16.761
Det oplyste kapitalkrav udgør 8 % af den samlede risikoeksponering (solvenskravet)		
Egentlig kernekapital før fradrag	74.388	68.180
Regulering for garantrenter	-352	-341
Regulering for udskudte skatter	0	-138
Forsigtig værdiansættelse	-110	-114
Øvrige fradrag	-9.133	-9.208
Egentlig kernekapital	64.793	58.379
Kernekapital	64.793	58.379
Kapitalgrundlag	64.793	58.379
Kreditrisiko	175.896	138.285
Markedsrisiko	21.326	37.714
Operationel risiko	35.273	33.511
Risikoeksponering	232.495	209.510
Nøgletal		
Egentlig kernekapitalprocent	27,9%	27,9%
Kernekapitalprocent	27,9%	27,9%
Kapitalprocent	27,9%	27,9%

Kapital- og kernekapitalprocenter er opgjort efter gældende lovgivning på opgørelsestidspunkterne.

NOTER HOVED- OG NØGLETAL

	2016	2015	2014	2013	2012	Note
Resultatopgørelse (tkr.)						1
Netto rente- og gebyrindtægter	18.657	17.652	16.619	14.872	13.886	
Kursreguleringer	1.420	1.850	2.944	2.399	2.800	
Udgifter til personale og administration	10.967	10.004	9.284	9.421	8.296	
Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender m.v.	1.025	1.217	1.783	952	1.864	
Skat	1.673	1.476	1.481	1.568	1.542	
Årets resultat	6.297	6.155	6.323	4.731	4.494	
Balance (tkr.)						
Udlån og tilgodehavender	176.016	158.502	155.775	145.289	132.339	
Egenkapital	74.388	68.180	61.891	55.370	50.576	
Aktiver i alt	328.096	300.168	283.785	262.882	252.519	
Nøgletal						
Kapitalprocent	27,9	27,9	27,6	24,5	22,7	
Kernekapitalprocent	27,9	27,9	27,6	24,5	22,7	
Egenkapitalforrentning før skat	11,2	11,7	13,3	11,9	12,5	
Egenkapitalforrentning efter skat	8,8	9,5	10,8	8,9	9,3	
Indtjening pr. omkostningskrone	1,7	1,7	1,7	1,6	1,6	
Renterisiko	0,5	1,2	2,7	4,4	6,1	
Valutaposition	0,3	0,3	0,4	0,3	0,3	
Udlån i forhold til indlån	77,0	75,8	78,9	77,8	72,4	
Udlån i forhold til egenkapital	2,4	2,3	2,5	2,6	2,6	
Årets udlånsvækst	11,1	1,8	7,2	9,8	14,8	
Overdækning i forhold til FIL §152	280,6	285,4	270,0	360,1	381,4	
Summen af store eksponeringer	10,5	38,8	79,4	74,0	102,9	
Årets nedskrivningsprocent	0,4	0,5	0,8	0,5	1,1	
Afkastningsgrad	1,9	2,1	2,2	1,8	1,8	

Hovedposter og nøgletal opgjort efter gældende lovgivning på opgørelsestidspunktet. Sammenligningstallene er tilrettet disse forhold, hvor det har været nødvendigt, for at fremme regnskabsforståelsen.

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Renteindtægter			2
Kreditinstitutter og centralbanker	6	0	
Udlån og andre tilgodehavender	12.218	11.589	
Obligationer	1.150	1.368	
Øvrige renteindtægter	0	5	
Renteindtægter i alt	13.374	12.962	
Renteudgifter			3
Kreditinstitutter og centralbanker	56	60	
Indlån og anden gæld	1.072	1.325	
Øvrige renteudgifter	1	0	
Renteudgifter i alt	1.129	1.385	
Gebyrer og provisionsindtægter			4
Værdipapirhandel og depoter	266	304	
Betalingsformidling	349	324	
Lånesagsgebyrer	1.194	1.418	
Garantiprovision	277	180	
Øvrige gebyrer og provisioner	3.898	3.833	
Gebyrer og provisionsindtægter i alt	5.984	6.059	
Kursreguleringer			5
Obligationer	275	-1.200	
Aktier m.v.	1.095	3.003	
Valuta	50	47	
Kursreguleringer i alt	1.420	1.850	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Udgifter til personale og administration			6
Personaleudgifter			
Lønninger (her er alene tale om faste lønde)	4.947	4.742	
Pensioner	435	414	
Udgifter til social sikring og afgifter m.v.	729	589	
I alt	6.111	5.745	
Øvrige administrationsomkostninger	4.856	4.259	
Udgifter til personale og administration i alt	10.967	10.004	
Heraf lønninger og vederlag til bestyrelse og direktion			
Direktion - løn incl. pension (her er alene tale om faste lønde)	1.264	1.128	
Antal direktionsmedlemmer	1	1	
Bestyrelsesformand (fast vederlag)	30	30	
Næstformand (fast vederlag)	18	18	
Menige bestyrelsesmedlemmer (fast vederlag)	60	60	
Antal bestyrelsesmedlemmer	6	6	
I alt	1.372	1.236	
Borbjerg Sparekasse har ikke udover ovenstående løn og pensionsforhold, forpligtelser for nuværende og/eller forhenværende medlemmer af bestyrelse, direktion og særlige risikotagere.			
Gennemsnitligt antal heltidsbeskæftigede	8,7	8,9	
Honorar til revisionsfirmaer			
Lovpligtig revision af årsregnskabet	95	92	
Andre erklæringsopgaver med sikkerhed	21	19	
Samlet honorar til de repræsentantskabsvalgte revisionsvirksomheder, der udfører den lovpligtig revision	116	111	

NOTER TIL RESULTATOPGØRELSEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Nedskrivning på udlån og tilgodehavender i regnskabsåret			7
Individuelle nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	3.133	4.098	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ...	-1.334	-1.245	
Årets nedskrivninger	1.799	2.853	
Gruppevise nedskrivninger			
Nedskrivninger henholdsvis værdiregulering i årets løb	386	195	
Tilbageførsel af nedskrivninger foretaget i tidligere regnskabsår ...	-6	-66	
Årets nedskrivninger	380	129	
Nedskrivninger i årets løb, netto	2.179	2.982	
Endelig tabt (afskrevet) ikke tidligere individuelt nedskrevet	8	323	
Indgået på tidligere afskrevne fordringer	-6	-39	
Renter af nedskrevne fordringer	-1.156	-1.070	
Hensættelse på garantier	0	-979	
Årets nedskrivning på udlån og tilgodehavender m.v.	1.025	1.217	
Skat			8
Aktuel skat	1.725	1.572	
Efterregulering tidligere års skat	0	0	
Ændring i udskudt skat	25	-13	
Skat af rente til garantkapital posteret direkte i egenkapitalen ...	-77	-83	
Skat af årets resultat	1.673	1.476	
Skatteafstemning			
Gældende skattesats	22,0	23,5	
Permanente afvigelser	-1,0	-4,2	
Effektiv skatteprocent	21,0	19,3	

NOTER TIL BALANCEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker			9
Tilgodehavender hos kreditinstitutter	35.011	20.510	
Tilgodehavender i alt	35.011	20.510	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	35.011	20.510	
Udlån og tilgodehavender til amortiseret kostpris			10
Udlån og tilgodehavender før nedskrivninger	191.502	171.810	
Nedskrivninger ultimo	-15.486	-13.308	
Udlån og tilgodehavender ultimo	176.016	158.502	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	0	0	
Til og med 3 måneder	10.855	3.392	
Over 3 måneder og til og med 1 år	42.971	42.921	
Over 1 år og til og med 5 år	78.096	75.293	
Over 5 år	44.094	36.896	
Delvist nedskrevne tilgodehavender			
Der er foretaget delvis nedskrivning på udlån og tilgodehavender som følge af indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.			
Individuelt vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	30.343	26.952	
Værdiansættelse efter nedskrivning	16.356	14.764	
Gruppevist vurderet udlån			
Værdiansættelse før nedskrivning	164.330	139.546	
Værdiansættelse efter nedskrivning	162.831	138.426	
Værdipapirer			11
Obligationer til dagsværdi	82.604	87.070	
Aktier m.v.	27.382	26.898	
Værdipapirer i alt	109.986	113.968	
Der kan klassificeres således			
Værdipapirer med handel for øje	92.477	97.570	
Anlægspapirer	17.509	16.398	
Sektoraktier der måles til dagsværdi på basis af ikke-observerbare input (niveau 3)			
Regnskabsmæssig værdi primo	977	753	
Tilgang	0	190	
Afgang	0	-11	
Kursregulering	54	45	
Værdi ultimo	1.031	977	

NOTER TIL BALANCEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Ejendomme			12
Investeringsejendomme			
Dagsværdi primo	391	480	
Regulering til dagsværdi	0	89	
Dagsværdi ultimo	391	391	
Der har ikke medvirket ekstern vurderingsmand ved værdiansættelsen ultimo.			
Domicilejendomme			
Omvurderet værdi primo	1.737	1.827	
Afskrivninger	90	90	
Omvurderet værdi ultimo	1.647	1.737	
Der har ikke medvirket ekstern vurderingsmand ved værdiansættelsen ultimo.			
Ejendomme i alt	2.038	2.128	
Øvrige materielle anlægsaktiver			13
Driftsmidler			
Kostpris primo	1.893	1.869	
Tilgang i årets løb	468	24	
Afgang i årets løb	0	0	
Kostpris ultimo	2.361	1.893	
Ned- og afskrivninger primo	1.859	1.787	
Årets afskrivninger	75	72	
Tilbageførte afskrivninger	0	0	
Ned- og afskrivninger ultimo	1.934	1.859	
Bogført værdi ultimo	427	34	
Udsudte skatteaktiver			14
Aktiveret primo	138	125	
Årets aktivering	-25	13	
Aktiveret ultimo	113	138	
Der vedrører følgende poster			
Udlån	102	109	
Driftsmidler	11	29	
Anlægsaktier	0	0	

NOTER TIL BALANCEN

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker			15
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker	0	0	
Gæld til kreditinstitutter og centralbanker i alt	0	0	
Indlån og anden gæld			16
Anfordring	189.874	169.840	
Med opsigelsesvarsel	31.559	31.331	
Særlige indlånsformer	26.404	25.408	
Indlån og anden gæld i alt	247.837	226.579	
Løbetidsfordeling efter restløbetid			
Anfordring	189.937	169.358	
Til og med 3 måneder	33.268	34.236	
Over 3 måneder og til og med 1 år	844	1.628	
Over 1 år og til og med 5 år	5.507	4.602	
Over 5 år	18.281	16.755	

NOTER TIL ØVRIGE OPLYSNINGER

	2016 Procent	2015 Procent	Note
Kreditrisici			17
Relativ fordeling af udlån, tilgodehavender og garantier			
Offentlige myndigheder	0	0	
Erhverv, herunder			
Landbrug, jagt, skovbrug og fiskeri	13	10	
Industri og råstofindvinding	2	1	
Energiforsyning	0	0	
Bygge- og anlægsvirksomhed	2	2	
Handel	3	3	
Transport, hoteller og restauranter	1	1	
Information og kommunikation	0	0	
Finansiering og forsikring	1	3	
Fast ejendom	4	6	
Øvrige erhverv	6	6	
Erhverv i alt	32	32	
Private	68	68	
I alt	100	100	
	2016	2015	
	tkr.	tkr.	
Akkumulerede nedskrivninger/hensættelser			
Individuelle nedskrivninger primo	12.188	11.457	
Årets nedskrivninger	3.133	2.853	
Endelig tabt tidligere nedskrevet	-1.334	-2.122	
Individuelle nedskrivninger ultimo	13.987	12.188	
Gruppevise nedskrivninger primo	1.120	992	
Årets nedskrivninger	379	128	
Gruppevise nedskrivninger ultimo	1.499	1.120	
Samlede nedskrivninger/hensættelser ultimo	15.486	13.308	
Årets nedskrivningsprocent	0,4	0,5	
Akkumuleret nedskrivningsprocent	6,4	6,2	

NOTER TIL ØVRIGE OPLYSNINGER

	2016 tkr.	2015 tkr.	Note
Markedsrisici			18
Valutarisici			
Mellemværende i fremmed valuta			
Aktiver i fremmed valuta	176	171	
Valutaposition	176	171	
Valutaposition i procent	0,3	0,3	
Renterisici			
Beregnet renterisiko			
Renterisiko på værdipapirer	338	679	
Renterisiko i alt	338	679	
Renterisiko i procent	0,5	1,2	

Sparekassens finansielle risici og styringspolitikker er beskrevet i ledelsesberetningen.

Eventualforpligtelser **19**

Stillede garantier m.v.

Finansgarantier	25.975	21.876
Øvrige garantier	34.234	30.312
I alt	60.209	52.188

Andre eventualforpligtelser

Ingen.

Afgivne sikkerheder m.v.

Ingen.

NOTER TIL ØVRIGE OPLYSNINGER

Note

Nærtstående parter

20

Bestemmende indflydelse

Ingen parter har bestemmende indflydelse på Borbjerg Sparekasse.

Øvrige nærtstående parter, som virksomheden har haft transaktioner med

Borbjerg Sparekasses nærtstående parter med betydelig indflydelse omfatter sparekassens bestyrelse og direktion samt disse personers relaterede familiemedlemmer.

Direktion og bestyrelse

Størelse af lån, kautioner og garantier stillet for direktions- og bestyrelsesmedlemmerne i sparekassen.

	2016	2015
	tkr.	tkr.
Direktion	640	716
Bestyrelse	8.442	11.333

Lån m.v. til direktion og bestyrelse er givet på sparekassens normale markedsmæssige vilkår, med en rente i intervallet 3,75 % til 9,25 % p.a.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Note

Årsrapporten er aflagt i overensstemmelse med lov om finansiel virksomhed, herunder bekendtgørelse om finansielle rapporter for kreditinstitutter og fondsmæglerselskaber m.fl.

21

Anvendt regnskabspraksis er uændret i forhold til sidste år.

INDREGNING OG MÅLING

Generelt om indregning og måling

Alle indtægter indregnes i resultatopgørelsen i takt med, at de indtjenes, og alle omkostninger indregnes i takt med, at de afholdes. Alle værdireguleringer af finansielle aktiver og forpligtelser indregnes i resultatopgørelsen, herunder afskrivninger, nedskrivninger og tilbageførsel af beløb, der tidligere har været indregnet i resultatopgørelsen. Dog indregnes visse poster direkte på egenkapitalen med tillæg eller fradrag af den skattemæssige effekt.

Aktiver indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil tilflyde sparekassen, og aktivets værdi kan måles pålideligt. Forpligtelser indregnes i balancen, når det er sandsynligt, at fremtidige økonomiske fordele vil fragå sparekassen, og forpligtelsens værdi kan måles pålideligt.

Ved første indregning måles aktiver og forpligtelser til dagsværdi, dog måles immaterielle og materielle aktiver til kostpris. Efterfølgende måles aktiver og forpligtelser, som beskrevet for hver enkelt regnskabspost nedenfor.

Visse finansielle aktiver og forpligtelser måles til amortiseret kostpris, hvorved der indregnes en konstant effektiv rente over løbetiden. Amortiseret kostpris opgøres som oprindelig kostpris med fradrag af eventuelle afdrag samt tillæg/fradrag af den akkumulerede amortisering af forskellen mellem kostpris og nominelt beløb.

Ved indregning og måling tages hensyn til begivenheder, der fremkommer mellem balancedagen og tidspunktet for aflæggelsen af årsrapporten, og som be- eller afkræfter forhold, der eksisterede på balancedagen.

Værdipapirer og andre finansielle instrumenter indregnes på afregningsdagen.

Netto rente- og gebyrindtægter

Renteindtægter og renteudgifter indregnes i resultatopgørelsen i den periode, de vedrører. Gebyrindtægter og lignende indtægter, som udgør en integreret del af et udlåns effektive forrentning, indregnes over løbetiden med den effektive rente for det pågældende udlån.

Andre driftsindtægter og -udgifter

Andre driftsindtægter og andre driftsudgifter omfatter regnskabsposter af sekundær karakter i forhold til sparekassens hovedaktivitet, herunder avance ved salg af grunde og bygninger samt øvrige materielle aktiver.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Udgifter til personale og administration

Udgifter til personale og administration omfatter løn og gager samt sociale omkostninger, pension m.v. til sparekassens personale. Omkostninger til ydelser og goder til de ansatte indregnes i takt med de ansattes præstation af de arbejdsydelser, der giver ret til de pågældende ydelser og goder. Sparekassen har indgået bidragsbaserede pensionsordninger med alle medarbejderne. I disse ordninger indbetales faste bidrag til et eksternt pensionselskab. Herudover har sparekassen ingen yderligere forpligtelser til bidrag til nuværende eller tidligere medarbejdere.

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker

Tilgodehavender hos kreditinstitutter og centralbanker, der måles til dagsværdi, omfatter tilgodehavender hos andre kreditinstitutter samt tidsindsud i centralbanker.

Dagsværdien fastsættes sædvanligvis til nominel værdi.

Udlån og andre tilgodehavender

Udlån og andre tilgodehavender måles til amortiseret kostpris, hvilket sædvanligvis svarer til nominel værdi, med tillæg af transaktionsomkostninger og med fradrag af modtagne gebyrer m.v.

Udlån og andre tilgodehavender testes løbende for nedskrivningsbehov ud fra fastsatte objektive indikatorer for værdiforringelse, dels individuelt for alle signifikante udlån og lån, der ikke kan indpasses i en gruppe, og dels gruppevis for grupper af udlån, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Nedskrivningen foretages med forskellen mellem den regnskabsmæssige værdi før nedskrivningen og nutidsværdien af de forventede fremtidige betalinger på udlånet.

Såfremt uudnyttede tilsagte kreditter vurderes at have en kreditrisiko, indgår disse i ovennævnte test for nedskrivningsbehov. Nedskrivninger på uudnyttede tilsagte kreditter indregnes under hensatte forpligtelser.

Gruppevis nedskrivninger

For udlån og tilgodehavender, der ikke er individuelt nedskrevet, foretages en gruppevis vurdering af, om der for gruppen er indtruffet objektiv indikation for værdiforringelse.

Den gruppevis vurdering foretages på grupper af udlån og tilgodehavender, der har ensartede karakteristika med hensyn til kreditrisiko. Den gruppevis vurdering foretages ved en segmenteringsmodel, som er udviklet af foreningen Lokale Pengeinstitutter, der forestår den løbende vedligeholdelse og udvikling.

Segmenteringsmodellen fastlægger sammenhængen i de enkelte grupper mellem konstaterede tab og et antal signifikante forklarende makroøkonomiske variable via en lineær regressionsanalyse. Blandt de forklarende makroøkonomiske variable indgår arbejdsløshed, boligpriser, rente, antal konkurser/tvangsauktioner m.fl.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Værdipapirer

Obligationer, aktier og andre kapitalandele måles som hovedregel til dagsværdi. Dagsværdien fastsættes for børsnoterede værdipapirer til lukkekursen på balancedagen og for unoterede værdipapirer til tilnærmet dagsværdi, beregnet ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder.

Illikvide og unoterede kapitalandele, hvor det ikke vurderes muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til kostpris.

For aktier noteret på et aktivt marked fastsættes dagsværdien som den officielt noterede kurs. Unoterede aktier indregnes til dagsværdi. Dagsværdien tager udgangspunkt i tilgængelige oplysninger om handler og indgåede aftaler. Hvor det ikke er muligt at opgøre en pålidelig dagsværdi, måles til beregnet indre værdi. Unoterede aktier i sektorejede selskaber, hvor observerbare input ikke er umiddelbart tilgængelige, værdiansættes ud fra et skøn. Der tages højde for oplysninger fra selskabernes regnskaber, erfaringer med handler med de pågældende aktier samt input fra kvalificeret ekstern part (LOPI). Der henvises til note 11 for en specifikation af den regnskabsmæssige værdi af de unoterede sektoraktier.

Grunde og bygninger

Grunde og bygninger måles ved første indregning til kostværdi, og måles efterfølgende til henholdsvis dagsværdi for investeringsejendomme og omvurderet værdi for domicilejendomme. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Investeringsejendomme omfatter ejendomme, der ikke er klassificeret som domicilejendomme. Investeringsejendomme måles til dagsværdi, der fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder og i overensstemmelse med bilag til regnskabsbekendtgørelsen. Værdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen.

Domicilejendomme omfatter ejendomme, der anvendes i virksomhedens egen drift. Domicilejendomme måles til omvurderet værdi med fradrag af afskrivninger. Afskrivningsgrundlaget er omvurderet værdi med fradrag af forventet restværdi og afskrivninger beregnes lineært over forventet brugstid, der andrager 50 år.

Omvurdering af domicilejendomme foretages med tilstrækkelig hyppighed, således at den regnskabsmæssige værdi ikke adskiller sig væsentlig fra dagsværdien på balancetidspunktet. Omvurderet værdi fastsættes ved hjælp af almindeligt accepterede værdiansættelsesmetoder som anført i regnskabsbekendtgørelsen.

Værdireguleringer som følge af ændringer i omvurderet værdi indregnes for opskrivninger over totalindkomstopgørelsen, og for nedskrivninger, der ikke kan indeholdes i tidligere års opskrivninger, over resultatopgørelsen.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Øvrige materielle anlægsaktiver

Driftsmateriel måles til kostpris med fradrag af akkumulerede af- og nedskrivninger. Kostprisen omfatter anskaffelsesprisen samt omkostninger direkte tilknyttet anskaffelsen indtil det tidspunkt, hvor aktivet er klar til at blive taget i brug.

Afskrivningsgrundlaget er kostpris med fradrag af forventet restværdi efter afsluttet brugstid. Restværdien revurderes årligt. Der foretages lineære afskrivninger baseret på følgende vurdering af aktivernes forventede brugstider og restværdi herefter:

	Brugstid	Restværdi
Driftsmateriel	3-10 år	0 % af kostpris

Øvrige materielle anlægsaktiver vurderes for nedskrivningsbehov, når der er indikation for værdiforringelse, og der nedskrives til genindvindingsværdien, som er den højeste af nettosalgssum og nytteværdien.

Periodeafgrænsningsposter og andre aktiver

Periodeafgrænsningsposter indregnet under aktiver omfatter afholdte udgifter vedrørende efterfølgende regnskabsår. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre aktiver omfatter hovedsageligt tilgodehavende rente- og provisionsindtægter, der er indtjent inden balancedagen, men først afregnes i efterfølgende regnskabsår. Andre aktiver måles til dagsværdi.

Periodeafgrænsningsposter og andre passiver

Periodeafgrænsningsposter opført som forpligtelser omfatter indtægter, der er indgået før balancetidspunktet, men som vedrører senere regnskabsperioder, herunder modtagne renter og provisioner. Periodeafgrænsningsposter måles til kostpris.

Andre passiver omfatter hovedsageligt skyldige omkostninger og mellemregningsposter, der er udgiftsført inden balancedagen, men først afregnet i efterfølgende regnskabsår. Andre passiver måles til dagsværdi.

Finansielle forpligtelser

Finansielle gældsforpligtelser indregnes ved gældspåtagelse til det modtagne provenu dvs. hovedstolen med fradrag af afholdte transaktionsomkostninger. I efterfølgende perioder indregnes finansielle forpligtelser til amortiseret kostpris svarende til den kapitaliserede værdi ved anvendelse af den effektive rentes metode.

Under periodeafgrænsningsposter indregnet under passiver indgår modtagne betalinger, der er indtægter vedrørende efterfølgende år.

Egenkapital

Foreslået renter af garantkapital

Renter af garantkapital indregnes som en gældforpligtelse på tidspunktet for vedtagelse på repræsentantskabsmødet. De foreslåede renter af garantkapital for regnskabsåret vises som en særskilt post under egenkapitalen.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Skatter

Aktuelle skatteforpligtelser og tilgodehavende aktuel skat indregnes i balancen som beregnet skat af årets skattepligtige indkomst reguleret for betalte acontoskatter.

Udskudt skat indregnes efter den balanceorienterede gælds metode af alle midlertidige forskelle mellem regnskabsmæssig og skattemæssig værdi af aktiver og forpligtelser. Udskudte skatteaktiver indregnes med det beløb, som forventes at blive udnyttet, eksempelvis ved udligning i skat af fremtidig indtjening, eller ved modregning i udskudte skatteforpligtelser inden for samme juridiske skatteenhed.

Årets skat, som består af årets aktuelle skat og forskydning i udskudt skat, indregnes i resultatopgørelsen med den del, der kan henføres til årets resultat, i totalindkomstopgørelsen med den del der kan henføres til poster i totalindkomsten og direkte på egenkapitalen med den del, der kan henføres til posteringer direkte på egenkapitalen.

Omregning af fremmed valuta

Tilgodehavender, gæld og andre monetære poster i fremmed valuta, som ikke er afregnet på balancedagen, omregnes til balancedagens valutakurs (lukkekurs). Forskellen mellem balancedagens lukkekurs og transaktionsdagens kurs indregnes i resultatopgørelsen under kursreguleringer.

Ikke monetære poster omregnes for aktiver, der måles til kostpris til transaktionsdagens valutakurs og for aktiver, der måles til dagsværdi til balancedagens valutakurs (lukkekurs).

Hoved- og nøgletal

Hoved- og nøgletal er medtaget i henhold til bilag 7 til regnskabsbekendtgørelsen og er defineret i vejledning til regnskabsindberetning for kreditinstitutter.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Kommende regnskabsregler

På tidspunktet for offentliggørelse af denne årsrapport er en række bestemmelser under ændring i den danske IFRS-forenelige regnskabsbekendtgørelse. Baggrunden er fremkomsten af den internationale regnskabsstandard IFRS 9 Finansielle instrumenter, der er obligatorisk at anvende for IFRS-regnskabsaflæggere fra 1. januar 2018.

De overordnede bestemmelser i IFRS 9 vil tilsvarende blive indarbejdet i den danske regnskabsbekendtgørelse og suppleret af særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10, der udfylder de overordnede principper i IFRS 9.

Den justerede danske regnskabsbekendtgørelse forventes at træde i kraft for regnskabsperioder, der begynder 1. januar 2018.

Regnskabsstandarden IFRS 9, som indarbejdes i de danske regnskabsregler, ændrer i væsentlig grad ved de gældende nedskrivningsregler.

Med IFRS 9 erstattes den gældende nedskrivningsmodel, der er baseret på indtrufne tab ("incurred loss"-model), af en nedskrivningsmodel baseret på forventede tab ("expected loss"-model). Den nye forventningsbaserede nedskrivningsmodel indebærer, at et finansielt aktiv på tidspunktet for første indregning nedskrives med et beløb svarende til det forventede kredittab i 12 måneder (stadie 1). Sker der efterfølgende en betydelig stigning i kreditrisikoen i forhold til tidspunktet for første indregning nedskrives aktivet med et beløb, der svarer til det forventede kredittab i aktivets forventede restløbetid (stadie 2). Konstateres aktivet værdiforringet (stadie 3), nedskrives aktivet uændret med et beløb svarende til det forventede kredittab i aktivets restløbetid, men baseret på en øget tabssandsynlighed.

Der pågår et udviklingsarbejde forankret på sparekassens datacentral SDC med deltagelse af de tilknyttede medlemsinstitutter samt LOPI med henblik på at udvikle en IFRS 9 forenelig nedskrivningsmodel.

Modellen, som er under udvikling, påtænkes i særlig grad anvendt for kunder/faciliteter i stadie 1, og en delmængde af kunder/faciliteter i stadie 2. For svage stadie 2 kunder/faciliteter og stadie 3 kunder/faciliteter forventes nedskrivningsberegningen at blive foretaget ved en manuel, individuel vurdering af de finansielle aktiver fremfor ved en modelmæssig beregning.

Det er ikke muligt på nuværende tidspunkt at foretage et rimeligt skøn over den regnskabsmæssige virkning af førstegangsansværelsen af IFRS 9, for så vidt angår nedskrivningsreglerne. Det er dog i almindelighed forventningen, at de nye nedskrivningsregler for pengeinstitutterne samlet set vil føre til øgede nedskrivninger og dermed en større korrektivkonto, da alle udlån og garantier efter de nye regler vil få tilknyttet en nedskrivning svarende til det forventede kredittab i 12 måneder eller det forventede kredittab i aktivets restløbetid ved en betydelig stigning i kreditrisikoen.

Gruppevis nedskrivninger efter de gældende regler videreføres ikke under de nye regler, og det vil i nogen udstrækning mindske virkningen af IFRS 9. Hertil kommer, at de særlige danske nedskrivningsregler i regnskabsbekendtgørelsens bilag 10 rykker nedskrivningerne frem i tid, og derved delvist inddiskonterer virkningen af de kommende IFRS 9 nedskrivningsregler.

NOTER ANVENDT REGNSKABSPRAKSIS

Kommende regnskabsregler, fortsat

En negativ regnskabsmæssig påvirkning af de nye forventningsbaserede IFRS 9 nedskrivningsregler vil i udgangspunktet have tilsvarende effekt på kapitalgrundlaget. For at imødegå en utilsigtet effekt på kapitalgrundlaget og dermed pengeinstitutternes muligheder for at understøtte kreditgivningen, har Europa-Kommissionen som et element i den reformpakke, som Kommissionen præsenterede den 23. oktober 2016 (kapitalkravspakken), foreslået en 5-årig overgangsordning således, at en negativ effekt af de nye IFRS 9 nedskrivningsregler først får fuld virkning på kapitalgrundlaget efter 5 år.

Samlet set vurderer sparekassen virkningen af IFRS 9 på den kapitalmæssige overdækning til at være uvæsentlig ved reglernes ikrafttrædelse i 2018, mens virkningen på den kapitalmæssige overdækning fremadrettet vil være afdæmpet negativ i takt med, at virkningen af overgangsordningen udfases.

NOTER VÆSENTLIGE REGNSKABSMÆSSIGE SKØN, FORUDSÆTNINGER OG USIKKERHEDER

**Note
22**

Årsregnskabet udarbejdes ud fra visse særlige forudsætninger, der medfører brug af regnskabsmæssige skøn. Disse skøn foretages af ledelsen i overensstemmelse med regnskabspraksis og på baggrund af historiske erfaringer samt forudsætninger, som ledelsen anser som forsvarlige og realistiske.

De områder, som indebærer en højere grad af vurderinger eller kompleksitet, eller områder, hvor antagelser og skøn er væsentlige for regnskabet, er følgende:

- Nedskrivninger på udlån og tilgodehavender, hvor der er væsentlige skøn og dermed usikkerhed forbundet med kvantificeringen af risikoen for, at ikke alle fremtidige betalinger modtages. Såfremt det kan fastslås, at ikke alle fremtidige betalinger vil blive modtaget, er fastlæggelsen af størrelsen af de forventede betalinger, herunder realisationsværdier af sikkerheder og forventede dividendeudbetalinger fra boer, også undergivet væsentlige skøn. Sparekassen anvender satser og metoder i overensstemmelse med Finanstilsynets retningslinier og vejledninger, blandt andet værdisættes landbrugsjord i niveau omkring 135 tkr. pr. hektar.
- Gruppevise nedskrivninger er fortsat behæftet med en vis usikkerhed, da sparekassen kun har et begrænset historisk datagrundlag som udgangspunkt for beregningerne og det har således været nødvendigt at supplere modellens beregninger med ledelsesmæssige skøn.
- Noterede værdipapirer der ligger til sikkerhed for engagementer indgår ved nedskrivningstest i betalingsrækken til børskurs, men der kan være usikkerhed i det omfang, der er tale om markeder med lav omsætning.
- Unoterede værdipapirer medgår til værdien ud fra de udmeldte dagsværdikurser fra Lokale Pengeinstitutter. Der er en usikkerhed ved den anvendte værdiansættelse, idet der ikke er et velfungerende marked for unoterede værdipapirer.